

Özel sağlık kuruluşlarının 2023 vizyonundaki yeri

Dr. Cevat Şengül

1963 yılında Muş'ta doğdu. İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden mezun oldu. 1991 yılında İstanbul Süreyyapaşa Göğüs Hastalıkları Merkezi'nde başladığı ihtisasını 1995 yılında tamamlayarak göğüs hastalıkları uzmanı oldu. İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sağlık Daire Başkanlığında 6 ay görev yaptı ve özel sektöre geçmek amacı ile istifa etti. Acıbadem Sağlık Grubu'nda Yönetim Kurulu Başkan Danışmanlığı yapan Dr. Şengül aynı zamanda OHSAD Genel Sekreteridir. Kadın Hastalıkları ve Doğum Uzmanı Op. Dr. Rukiye Şengül ile evli olan Dr. Cevat Şengül 2 çocuk babasıdır.

Dünyada 2009 yılında 5,4 trilyon Amerikan Doları tutarında sağlık harcaması yapıldığı tespit edilmiştir. 2013 yılında bu rakamın 6 trilyon Dolar civarında gerçekleşeceği tahmin edilmektedir. (1) Türkiye'de toplam sağlık harcamalarının 2013 yılında 85 Milyar TL'ye ulaştığı ve GSYİH içinde % 5,4'lük bir paya sahip olduğu bilinmektedir. (2) Ülkemizde 2013 yılı için özel sağlık kuruluşlarının toplam cirosu yaklaşık 15 Milyar TL civarındadır. Bu cironun yaklaşık % 52'si (7,8 Milyar TL) kamu hastaları (SGK ve devlet memurları) tarafından oluşturulmaktadır. Özel sağlık sektöründe çalışan sayısı toplamda 220.000 olup bunun yaklaşık 22.000'i hekimdir. Ruhsatlı özel hastanelerin sayısı 530, özel hastane yatak kapasitesi 26.000 civarındadır.

2003 yılında AK Parti iktidarı ile uygulamaya konan "Sağlıkta Dönüşüm Programı" ve bunun devamı gibi değerlendirilebilecek "Sağlıkta Dönüşüm ve Sosyal Güvenlik Reformu Programı"nı tam olarak algılamadan, gelecek ile ilgili projeksiyon yapılması mümkün değildir. Sağlık hizmetlerinin etkili, verimli ve hakkaniyete uygun bir şekilde organize edilmesi, finansmanının sağlanması ve sunulması amacı taşıyan bu programın temel bileşenleri, "insan merkezli", "sürdürülebilir", "katılımcı", "uzlaşmacı", "desantralize", "hizmette

rekabetçi" sağlık hizmeti şeklinde tarif edilmektedir.

Sağlıkta dönüşüm programının gelişimini izlersek, belli başlı "kilometre taşlarını" net olarak görebiliriz. Bunlar;

1. Genel Sağlık Sigortası uygulaması yürürlüğe girmiştir.
2. Sosyal Güvenliğe sahip hastaların sağlık hizmetine ulaşılabilirliği sağlanmıştır.
3. SGK'lı hastalar, özel sağlık kuruluşlarından hizmet almaya başlamıştır.
4. Tüm yurttan Aile Hekimliği Uygulaması başlamıştır.
5. Referans ilaç fiyat uygulamasına geçilmiştir.

Başlıklardan da anlaşıldığı gibi icraatlar gerçekten göz kamaştırıcı ve etkileyicidir. Bu icraatların birçoğu, toplumun geniş kesimlerine kadar ulaşan ve müspet sonuçları hemen hissedilen uygulamalardır.

Sağlıkta Dönüşüm Programının hedeflerine ulaşılmasında, özel sağlık sektörünün çok ciddi katkısının olduğu herkes tarafından kabul edilen bir realitedir. Özel sağlık sektörünün ülke içindeki gelişimi, diğer birçok sektör gibi kanun koyucu, uygulayıcı ve regüle edici makamların kararları ile son derece ilgilidir. Sağlık Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve ilgili

kurumların 2023 vizyonu dikkate alınmadan, özel sağlık sektörünün geleceği öngörülemez.

Sağlık Bakanlığının 2023 vizyonuna dikkat edildiğinde ana hatları ile;

- 1- Sağlık Hizmetlerinin sunumunda,
- 2- Tıbbi teknolojiye
- 3- İlaçta Türkiye'nin tüketici bir ülke olmaktan çıkmasının hedeflendiği görülür. (3)

Bu hedeflere ise şehir hastaneleri projelerinin hayata geçirilmesi, Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığının ve Türkiye Sağlık Bilimleri Üniversitesinin kurulması ve sağlık turizminden alınan payın artırılması ile ulaşılacağı ön görülmektedir.

Kalkınma Bakanlığının Onuncu Kalkınma Planı'nda ise (2014-2018) "Yenilikçi üretim, istikrarlı yüksek büyüme yaşanabilir mekânlar, sürdürülebilir çevre, kalkınma için uluslararası işbirliği, nitelikli insan, güçlü toplum" hedefleri göze çarpmaktadır. Kalkınma Bakanlığı Sosyal Sektörler ve Koordinasyon Genel Müdürlüğüne göre, 2023 yılında 10.000 kişiye düşen yatak sayısının 28,5; 100.000 kişiye düşen hekim sayısının 237, 100.000 kişiye düşen hemşire sayısının 370'e ulaşacağı öngörülmektedir. Kalkınma Bakanlığının 25 maddelik "öncelikli

Sağlıkta Dönüşüm Programının hedeflerine ulaşılmasında, özel sağlık sektörünün çok ciddi katkısının olduğu herkes tarafından kabul edilen bir realitedir. Özel sağlık sektörünün ülke içindeki gelişimi, diğer birçok sektör gibi kanun koyucu, uygulayıcı ve regüle edici makamların kararları ile son derece ilgilidir. Sağlık Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve ilgili kurumların 2023 vizyonu dikkate alınmadan, özel sağlık sektörünün geleceği öngörülemez.

dönüşüm” programında, 16. Maddede “Sağlık Endüstrilerinde Yapısal Dönüşüm” ve 17. Maddede “Sağlık Turizminin Geliştirilmesi” yer almaktadır. Yine 2023 yılında Sağlık Turizminde Dünya da ilk 5 ülke arasına girilmesi ve 20 Milyar Dolarlık bir ciro hedefi olduğu görülür. (4)

Türkiye, 2023 yılında hedeflediği 20 Milyar Dolarlık sağlık turizmi hedefine, büyük oranda özel hastanelerin sunacağı kaliteli sağlık hizmeti ile ulaşacaktır. Özel hastaneler son beş yılda büyümesini sürdürerek erişilebilir, verimli ve kaliteli sağlık hizmetinin vatandaşlarımıza sunulmasında oynadığı rolü daha da geliştirmiştir. Yeni yatırımcıların ve ölçek ekonomisinin etkisiyle özel hastanelerin kurumsallaşmasında ilerlemeyle birlikte sektörde konsolidasyon gözlenmektedir. Sağlık hizmetinin sunumunda %30'luk bir paya sahip olan özel sağlık sektörü, son 10 yılda geçirdiği inanılmaz gelişme ile bölge ülkeleri için de önemli bir sağlık hizmet sunucusu rolüne kavuşmuştur. Ayrıca uluslararası akreditasyon sertifikasına sahip özel hastane sayısı bakımından Amerika Birleşik Devletleri'nden sonra 2. sıraya yükselmiştir.

Özel hastanelerin iş modeli ve ekonomik yapısı, düzenleme gerektiren bir sektör olması nedeniyle, doğal olarak dış etmenlere açık, hassas dengeler üzerinde kuruludur. Tüm paydaşların (Sağlık Bakanlığı, SGK, Maliye Bakanlığı, yatırımcılar, yöneticiler, çalışanlar) bu yapıyı iyi anlaması ve yapılacak değişikliklerin etkilerini öngörebilmesi sektörün sağlıklı gelişimi için çok önemlidir. Özel hastaneler olarak vizyonumuz, büyümesinin temel kaynağı SGK gelirleri olmayan, hizmet kalitesinin, yatırımlarının ve uluslararası etkinliğinin artması ile büyüyen, sürdürülebilir bir yapıya sahip özel sağlık işletmesi modelidir.

Kaynaklar

- 1) Economist Intelligence Unit, 2009
- 2) TÜİK, Sağlık Harcamaları İstatistikleri
- 3) <http://www.yhgm.saglik.gov.tr/belge/1-34940/muezzinoglu-saglikta-2023-vizyonu-programini-acikladi.html> (Erişim tarihi: 30.01.2015)
- 4) OHSAD, Sağlıkta Ortak Çözüm Toplantıları-5, Kalkınma Bakanlığı, Sosyal Sektörler ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü Sunumu, Nisan 2014